

Jakelun mukaisesti

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN PÄÄTÖS ALUEIDEN KESTÄVÄN KASVUN JA ELINVOIMAN TUKEMINEN -MÄÄRÄRAHAN OSOITTAMISESTA POHJOIS-POHJANMAAN LIITOLLE (PÄRM-TILANNE, PYHÄNTÄ)

Tausta

PÄRM-tilanteella tarkoitetaan äkillistä (ennakoimatonta) tilannetta, joka ei täytä äkillisen rakennemuutoksen (ÄRM) kriteerejä, mutta joka aiheuttaa paikallisen kriisin elinkeinoelämän, työllisyyden ja työmarkkinoiden kannalta. Valtioneuvosto on 29.6.2021 (VN 73/2021) päättänyt valtuuttaa työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) myöntämään alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen (AKKE) –määrärahaa maakuntien liitoille paikallisten äkillisten rakennemuutosten (PÄRM) koordinaatioon. PÄRM voi liittyä esimerkiksi seuraavan kaltaisiin tilanteisiin:

- Pienellä paikkakunnalla suhteellisen suuri työllistäjä vetäytyy ennakoimattomasti, mutta tällä ei ole koko aluetalouden kannalta merkittäviä vaikutuksia
- Suuremmalla paikkakunnalla, jossa kerralla ennakoimattomasti irtisanottavien määrä on suuri, mutta tämä ei vielä merkittävästi vaikuta koko alueen työllisyystilanteeseen ja elinkeinorakenteeseen
- Jokin ennakoimaton kehityskulku kohdistuu laajasti tietyn alueen yrityksiin ja supistaa näiden toimintaa merkittävästi aiheuttaen paikalliselle elinkeinotoiminnalle kriisin. Tämä ei kuitenkaan välttämättä suoraan näy työllisyystilanteessa. (Tällä ei viitata koronapandemian vaikutuksiin, joiden hoitoon on omat rahoitusinstrumenttinsa ja jotka kohdistuvat kaikkiin alueisiin).
- Edellytyksenä arvioimiselle PÄRM-tilanteeksi on, että kyseessä on ennakoimaton eli äkillinen muutostilanne, ei pitkään nähtävillä ollut elinkeinojen rakenteellinen muutos.

Tilanteisiin myönnettävän koordinaatorahoituksen tavoitteena on luoda elinvoimaa ja uusia kasvumahdollisuuksia alueille. Rahoituksella tuetaan uusien työpaikkojen ja investointien syntyä sekä edistetään alueen elinkeinoelämän ja toiminnassa olevien yritysten uudistumista.

Hakemus ja arviointi

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on toimittanut koordinaatorahoitusta koskevan hakemuksen 06.10.2023 (VN/23734/2021-SAAP-8). Hakemus koskee Jukkatalot Oy:n konkurssia ja sen seurannaisvaikutuksia Pyhännän ja sen naapurikuntien työllisyystilanteeseen sekä elinkeinorakenteeseen.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on käynnistänyt Pyhännällä sijaitsevan Jukkatalot Oy:n konkurssin myötä paikallisen äkillisen rakennemuutoksen toimintamallin kokoamalla alueellisen koordinaatioryhmän. ELY-keskus on laatinut yhteistyössä koordinaatioryhmän kanssa tilanneanalyysin sekä arvioinut tilanteen PÄRM-arviointikriteereillä.

Hakemuksessa todetaan, että rakentamisen poikkeuksellisen huono suhdannetilanne, markkinoiden supistuminen, raaka-aineiden hinnan nousu, tuotteiden alihinnoittelu sekä haasteet tuottavuudessa aiheuttivat Jukkatalot Oy:n ajautumisen konkurssiin. Pyhännän lisäksi konkurssi aiheuttaa vaikutuksia myös lähikuntiin, sillä merkittävä osa työntekijöistä pendelöi lähialueilta. Lisäksi alihankinta työllisti lähialueilla merkittävästi. Hakemuksen mukaan Jukkatalot Oy:n konkurssin vaikutukset Pyhännälle ja Pohjois-Pohjanmaalle ovat suoraan 180 henkilötyövuotta sekä välillisten vaikutusten kautta vähennykset ovat arvioilta 360 henkilötyövuotta.

Hakemuksessa esitetään 125 000 euron rahoitusta projektipäällikön palkkaamiseksi 1.1.2024 alkaen. Projektipäällikön keskeisimmiksi tehtäviksi on esitetty uusien liiketoimintojen sekä yritystoiminnan edistäminen alueella.

Päätös

Hakemuksessa kuvattu konkurssi ja sen seurauksena merkittävästi heikentynyt työllisyystilanne täyttää paikallisen äkillisen rakennemuutoksen tilanteen kriteerit. Rahoituksella toteutettavien toimenpiteiden tavoitteena on uusien liiketoimintojen ja yritystoiminnan edistäminen.

Pohjois-Pohjanmaan liitto toimii alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (756/2021) 6 §:n 2 momentin mukaisena aluekehittämisviranomaisena. PÄRM-tilanteen hoitamiseksi TEM on päättänyt jakaa Pohjois-Pohjanmaan liitolle vuoden 2021 talousarvion momentin 32.30.40 (Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen, siirtomääräraha 3 v.) määrärahaa 125 000 euroa käytettäväksi alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annetun lain (757/2021) 9 §:n mukaisiin hankkeisiin. Rahoitus on tarkoitettu hakemuksen mukaisesti PÄRM koordinaatioryhmässä sovittuun tarkoitukseen.

Työ- ja elinkeinoministeriöllä tulee olla läsnäolo-oikeus PÄRM-koordinaatioryhmässä. Rahoituksen myöntäjä (maakunnan liitto) raportoi määrärahan käytöstä osana vuotuista AKKE-määrärahan seuranta.

Määrärahan kohdentamista voidaan tarvittaessa muuttaa työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä. Määrärahan käyttöön liittyvät lain (757/2021) mukaiset ehdot ovat maksatuspäätöksen liitteinä.

Maakunnan liiton on varoja myöntäessään noudatettava kansallista lainsäädäntöä. Keskeisiä säädöksiä ovat alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (756/2021) lisäksi laki alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta (757/2021), valtioneuvoston asetus alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (797/2021) sekä valtioneuvoston asetus alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta (867/2021)

Määrärahat maksetaan kertasuorituksena maakunnan liiton tilille. Maakunnan liitto vastaa em. tarkoitukseen kohdistetun tuen säädösten mukaisesta myöntämisestä, maksatuksista, seurannasta ja valvonnasta.

MAAKUNTA	TA 2021 4.21.32.30.40.2	YHTEENSÄ
Pohjois-Pohjanmaan liitto	125 000€	125 000€

Tiina Korhonen
Ylijohtaja, osastopäällikkö

Nea Lyytikäinen
Erityisasiantuntija

LIITTEET   LIITE 1 Varojen käytössä noudatettavat ehdot

JAKELU   Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

TIEDOKSI   Valtiokonttori
Valtiontalouden tarkastusvirasto VTV
TEM Wille Rydman
TEM Arto Satonen
TEM Timo Jaatinen
TEM Petri Peltonen
TEM Elina Pylkkänen
Taloushallinto TEM
TEM Jukka Nummikoski
TEM Marjukka Aarnio
TEM Tapani Mattila
TEM Mikko Härkönen
TEM Petra Stenfors
TEM Tarja Pyöriä
TEM Jaana Ahlbäck
TEM Kari Kainulainen

VN/3578/2021-TEM-37

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

VAROJEN KÄYTÖSSÄ NOUDATETTAVAT EHDOT

1. Ehtoja on noudatettava valtion vuoden 2022 talousarviosta myönnettävien momentin 32.30.40 valtuuksien ja arviomäärärahojen käytössä. Ehdot ovat voimassa toistaiseksi aina kulloinkin voimassaolevassa muodossaan ja kunakin talousarviovuonna voimassa olevalla talousarviomomentilla.
2. Varoja saa käyttää alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annetun lain (757/2021, rahoituslaki) 9 §:n mukaisiin hankkeisiin ja hallinnointikustannuksiin jäljempänä mainituin rajoituksin ja ehdoin.
3. Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen -määrärahan myöntämisessä, käyttämisessä, maksamisessa ja käytön valvonnassa on noudatettava alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annettua lakia (756/2021, toimeenpanolaki) sekä valtioneuvoston asetusta alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (797/2021, toimeenpanoasetus), alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annettua lakia (757/2021, rahoituslaki) sekä valtioneuvoston asetusta alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta (867/2021, rahoitusasetus) sekä soveltuvin osin valtionavustuslakia (688/2001).
4. Nämä ehdot koskevat maakuntien liittoja sekä työ- ja elinkeinoministeriötä silloin, kun ne toimivat varojen käyttäjinä. Silloin kun varojen käyttäjänä on työ- ja elinkeinoministeriö, tarkoitetaan näissä varojen käytön ehdoissa maakunnan liitolla soveltuvin osin työ- ja elinkeinoministeriötä. Jos maakunnan liitto myöntää rahoituslain 9 §:n 1 momentin 1 kohdan a alakohdan mukaista alueellista kehittämistukea itse toteuttamiinsa hankkeisiin, on maakunnan liiton hallinnollisesti eriytettävä rahoittavan viranomaisen tehtävät ja itse toteuttamiinsa hankkeisiin liittyvät tuen hakijan ja saajan tehtävät toisistaan. Maakunnan liiton on noudatettava edellä mainittuja säädöksiä myös itse toteuttamissa hankkeissa. Sama koskee työ- ja elinkeinoministeriötä sen myöntäessä rahoituslain 16 §:n mukaista tukea itse toteuttamiinsa hankkeisiin.
5. Maakunnan liiton on julkaistava hakuilmoitus kansallisista alueiden kehittämisen varoista myönnettävän tuen tarkoituksenmukaisessa laajuudessa siten, että se on tasapuolisesti hakijoiden saatavilla. Hakuilmoituksessa on asetettava tuen hakemiselle haku aika tai, jos tukea voidaan hakea jatkuvasti, tämän on käytävä ilmi hakuilmoituksesta. Hakuilmoituksessa on kuvattava hankkeita koskeva valintamenettely ja valintaperusteet sekä tuen myöntämisen pääasialliset edellytykset ja ehdot.
6. Maakunnan liiton on huolehdittava, että hankehakemus sisältää ainakin rahoituslain tuen hakemista koskevassa 19 §:ssä ja rahoitusasetuksen tuen hakemista koskevassa 9 §:ssä mainitut tiedot sekä rahoituksen hakuilmoituksessa erikseen määriteltävät indikaattorit huomioiden liitteen 2 mukaiset kriteerit. Tukipäätöksessä on mainittava ainakin rahoituslain tukipäätöstä koskevassa 21 §:ssä ja rahoitusasetuksen 10 §:ssä mainitut asiat. Päätöksessä on mainittava rahoituslain 25 §:n 3 momentin ja valtionavustuslain 14 §:n mukaisesta tuensaajan tiedonantovelvollisuudesta.
7. Mikäli hankkeeseen sisältyy investointi, on maakunnan liiton hankkeen rahoittamisen yhteydessä varmistuttava siitä, että investoinnin käyttö on sen valmistuessa tosiasiallisesti mahdollista. Maakunnan liiton tulee ennen rahoituspäätöstä selvittää käytön mahdollisuudet tai käytön mahdollistavat suunnitelmat. Maakunnan liiton tulee myös hankkeen jokaisen maksatuksen yhteydessä varmistua mahdollisen muun hankkeen edistymisestä suhteessa sen rahoittamaan hankkeeseen, jos rahoitettavaan hankkeeseen sisältyvän investoinnin kohteen käyttö on kytköksissä jonkin muun hankkeen valmistumiseen.
8. Maakunnan liiton on huolehdittava valtionavustuslain 15 §:n mukaisesti asianmukaisesta ja riittävästä valvonnasta hankkimalla myönnetyn tuen käyttö- ja seurantatietoja sekä muita tietoja samoin kuin teke-

mällä tarvittaessa tarkastuksia. Maakunnan liiton on tarkastettava sille osoitetun alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen -määrärahan käyttöä myös ulkopuolisten tarkastajien tekemillä tarkastuksilla. Erityisesti valvonnalla ja tarkastuksilla on varmistuttava yhteishankkeiden asianmukaisesta toteuttamisesta. Vuosittain tehtävä tarkastussuunnitelma sekä tarkastusraportit on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamoon sekä sähköpostiosoitteella:

aluekehitys.tem@gov.fi.

9. Maakunnan liiton on seurattava hankkeiden suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista huomioiden liitteen 2 indikaattorit. Mikäli tavoitteista jäädään olennaisesti jälkeen tai hanke ei muutoin etene hankesuunnitelman mukaisesti, on maakunnan liiton pyydettävä viipymättä tuen saajalta selvitys siitä, miten tavoitteisiin päästään ja tehtävä tarvittaessa hankesuunnitelman ja tukipäätöksen sisältöön tai rahoitusosuuteen vastaavat muutokset. Maakunnan liiton on huolehdittava, että tuen saaja esittää rahoituslain 25 §:n 2 momentissa tarkoituksen selvityksen hankkeen toteuttamisesta seurantaan varten.

10. Maakunnan liiton sisäisestä tarkastuksesta vastaavan yksikön tulee varmistaa, että päätöksentekoa koskevat hallintomenettelyt toimivat liitossa asianmukaisesti ja valtionavustuksen käyttö- ja seurantatiedot sekä muut tiedot ovat luotettavat (valtionavustuslaki 15 §).

11. Maakunnan liiton tulee ylläpitää joko erillistä kirjanpitojärjestelmää tai riittävää vakimuotoista kirjanpitoa kaikista tukitoimeen liittyvistä tapahtumista, jonka avulla voidaan laatia yksityiskohtaiset ja kattavat yhteenvedot kaikista tukeen liittyvistä suorituksista. Kirjanpitoaineisto on säilytettävä siten kuin kirjanpitolain (1336/1997) 2 luvun 9 ja 10 §:ssä säädetään.

12. Maakunnan liitto voi käyttää alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen -määrärahaa liitossa tapahtuvaan ko. varojen hallintointiin kuten myöntämiseen, maksamiseen ja seurantaan liittyviin välttämättömiin ja kohtuullisiin kustannuksiin. Määrärahalla ei kuitenkaan tule kattaa täysimääräisesti hallinnoinnista aiheutuvia kustannuksia. Maakunnan liiton on pidettävä tukitoimeen liittyvistä henkilö- ja kuluista seurantaan, josta voidaan todeta palkka- ja muut kustannukset sekä alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen -määrärahan tuella liittoon palkatun henkilöstön määrä (htv). Maakunnan liiton tulee toimittaa hallintointiin liittyvä selvitys ja hallinnointikuluihin liittyvä erittely vuosittain tammikuun loppuun mennessä työ- ja elinkeinoministeriölle kirjaamon sähköpostiosoitteeseen kirjaamo.tem@gov.fi sekä sähköpostiosoitteella: aluekehitys.tem@gov.fi.

13. Maakunnan liiton on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet valvonnan yhteydessä tai muutoin liiton tietoon tulleiden väärinkäytösten ja väärinkäytösepäilyjen selvittämiseksi ja lainvastaisesti maksetun tuen takaisinperimiseksi rahoituslain 33-35 §:n mukaisesti. Takaisinperittävälle määrälle on maksettava korkoa valtionavustuslain 24 §:n mukaisesti ja päätöksessä on asetettava velvollisuus viivästyskoron maksamiseen valtionavustuslain 25 §:n mukaisesti. Jos maakunnan liiton arvion mukaan varojen käytössä tapahtunut menettely voisi täyttää jonkin rikoslaisa rangaistavaksi säädetyn teon tunnusmerkistön, on maakunnan liiton myös ryhdyttävä toimenpiteisiin ja tehtävä tutkintapyyntö esitutkintaviranomaisille. Maakunnan liiton tulee raportoida edellä mainituista toimenpiteistä työ- ja elinkeinoministeriölle viivytyksettä ilmoittamalla syy takaisinperintään sekä takaisinperittävän ja takaisinperityn tuen määrä ajantasaisine velallisuetteloinneen. Raportit tulee toimittaa työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamon sähköpostiosoitteeseen kirjaamo.tem@gov.fi sekä sähköpostiosoitteella: aluekehitys.tem@gov.fi. Liitto voi käyttää tuensaajalta päätöksellä takaisinperityt varat uudelleen, jollei lainsäädännöstä tai työ- ja elinkeinoministeriön päätöksestä muuta johdu.

14. Maakunnan liitolle jaetuista varoista maakunnan liitolle mahdollisesti syntyvät korkotulot on käytettävä samaan tarkoitukseen kuin varsinaiset varatkin.

15. Maakunnan liiton tulee toimittaa valtionavustustoiminnan vähimmäistiedot Valtiokonttorille. Tiedon toimittamisvelvollisuus perustuu valtionavustuslakiin sekä asetukseen valtionavustustoiminnan tietovarantoon tallennettavista vähimmäistiedoista sekä valtionavustustietojen julkaisemisen ja käytön palvelussa julkaistavasta tietoaaineistosta (1394/2022).

16. Maakunnan liiton tulee laatia vuosittain tiivis yhteenveto edellisenä vuonna alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen -määrärahalla rahoitetuista hankkeista sekä niiden tuloksista ja toimittaa se työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamon sähköpostiosoitteeseen kirjaamo.tem@gov.fi sekä sähköpostiosoitteella: aluekehitys.tem@gov.fi. Työ- ja elinkeinoministeriö antaa tarkemmat raportointia koskevat ohjeet myöhemmin.

17. Työ- ja elinkeinoministeriön suhteesta maakunnan liittoon kansallisen alueiden kehittämisen varojen hallinnoinnissa sekä menettelytavoista erimielisyystapauksissa säädetään toimeenpanolain 12 §:ssä. Työ- ja elinkeinoministeriö voi asettaa varojen käytön sitovia ehtoja. Lisäksi ministeriö voi määrätä maakunnan liitolle alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen –määrärahasta maksetut varat kokonaan tai osittain takaisin perittäviksi, jos maakunnan liitto on käyttänyt varoja muuhun tarkoitukseen kuin ne on osoitettu tai on varoja käyttäessään olennaisesti rikkonut varojen käyttämistä koskevia säännöksiä tai varojen osoittamis päätöksessä asetettuja varojen käytön ehtoja.